

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előzetési pénzek póstaautóval küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyezri közléseért 7 kr.
 ketszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötötésben levő hirdető-trodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetők telomes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

— vasárnap reggel. —

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

333. sz. A lévai k. r. főgymn. igazgatójától.

Pályázat ösztöndíjra.

A lévai kegyes tanítórendi főgimnáziumhoz kötött „Sántha György“-féle 80 frtos ösztöndíj-állomás megüresedvén, az ország Herceg-Primásának f. évi július hó 7-ikén 3284. sz. a. kelt leirata értelmében a nevezett ösztöndíjra pályázat hirdettetik.

Ezen ösztöndíjra igényt tarthatnak első sorban az elhunyt Sántha György, volt helembei plébános, legközelebbi atyafiainak gyermekei; másod sorban távolabbi rokonainak gyermekei; végül ezek hiányában más szegény sorsu, de jó viseletű és szorgalmas gimnáziumi tanulók; ez utóbbiak közt a helembei születésűek előnyben részesülnek.

Az ösztöndíj élvezete a gimn. tanfolyam befejezéseig tart.

Az ezen ösztöndíjért pályázók folyamodványait a leszármazásukat igazoló okmányokkal, a keresztlevéllel, valamint a legközelebbi tanulmányait igazoló bizonyítvánnyal, — a szegények vagyontalanságukat igazoló helyhatósági bizonyítvánnyal is fűl-szerelve — a főmagasságu Bibornok Herceg-Primás, esztergomi Érsek Ő Eminenciájához intézve, az alulirt főgymn. igazgatóságánál legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ikéig nyújtják be.

Léván, 1896. aug. 1.

Dr. Tóth György,
főgymn. igazgató.

Iparosaink a kiállításon.

A mult hét folyamán a lévai kereskedelmi és ipariskola tanárainak vezetése mellett városunkból több iparostanuló és segéd látogatta meg az országos kiállítást, hogy az ott látottakkal ismeretkörüket gyarapítsa s azt annak idején a saját javára előnyösen felhasználni tudja. Igen kívánatos volna, ha maguk a mesterek is csoportokká tömörülve időszakonként meglátogatnák a kiállítást, mely bizonyára számukra

is sok érdekeset, sok újat és hasznos dolgot tartalmaz, melyet ők is szépen értékesíthetnének.

Valamint a tudomány minden ága, ép úgy a kézműipar is folytonosan fejlődik, halad a kor szellemével, simul az idők folyamán váltakozó izléshez, divathoz. Épen azért igen találó az a jellemzés, hogy a modern iparosnak nem csak az ipari cikkek előállításában való ügyességgel, hanem bizonyos fokú intelligenciával is kell bírnia. Ez ma már a mindennapi kenyér biztos megszerzésének első és fő feltétele. Ismernie kell az iparosnak a különböző társadalmi osztályok izléseit, szokásait, sőt mondhatjuk gyöngéit; tanulmányozni kell az ipari technika legújabb vívmányait; fel kell használni az újabbnál újabb, praktikus előállításai ipari segédeszközöket. Szóval szakmájában a képzettségnek azon a fokán kell állania, hogy abban a versenyben, mely ma a kis ipar és a gyárak között folyik, ne álljon erőtlennül, tehetetlenül.

Hogy messziről vett példával ne éljünk, csak azt emlíjük meg, hogy egy élelmes iparos miként tud árujának kelendőséget szerezni. A formában egy igénytelen ujtás képes divatba hozni egy talán nem is épen első minőségű cikket. Egy régi divat felelevenítése sokszor valóságos szenzációt csinál. Hazafias ünnepek, fel-fellobbanó nemzeti érzések, ünnepeles alkalmak mind oly tényezők, melyeket az élelmes iparosok ügyesen felhasználnak saját vagyonuk növelésére. S mindez csak akkor lehetséges, ha az iparos nem csupán ügyességgel, de megfelelő intelligenciával is bír.

Maga a kormány is felismerte ennek fontosságát, a midőn rendelkezett az iparos tanoncok és segédek továbbképzéséről, az ipariskolák felállításáról. Sőt még ennél is tovább ment. A kül-

föld példájára egyes iparágak számára szakiskolákat nyitott, hol a segéd elméleti és gyakorlati szakoktatásban részesül. A régi céhek eltörlésével a mindenki számára megnyitott szabadipar bizony igen sok kontárt nevelt, kik elsajátított mesterségüket gép módjára üzik s ezért nem is igen tudnak boldogulni. De a tapasztalás igazolja, hogy az intelligens és képzett iparos kiemelkedik a tömegből s fölényével biztos ekzisztenciát tud a maga számára teremteni. Azért oly sürű az iparosok közt a panasz, mert sok ezer vergődő, küzdő kisiparos van, kinek tudománya ma sem terjed többre, mint arra, a melylyel őt a mester felszabadította. E helyett azután, hogy a baj okát az igazi helyen keresnek, hogy a szegyet fején találva az ipar fejlődését előmozdítani törekednének, szidják a világot, szocialisztikus eszméket hirdetve hadat üzennek a tőkének s mellette darócós büszkeségükben készek akár éhen halni.

Bár annak is van alapja, hogy a kisipart a világversenyben a kormánynak és a társadalomnak védelmébe kell venni, mind a mellett magának az iparosnak kötelessége első sorban, hogy oly előnyöket szerezzen magának, melyek őt versenyképessé teszik.

A kiállítás is egy ilyen tükre az ipar fejlettségének és folytonos haladásának. Az iparos, mely el van zárva a nagy világtól, főképp ha még szaklapokból sem olvashatja szakmájának fejlődését, oly tanításban részesül itt, mely talán kihatással lehet egész jövőjére. Itt láthatja a kézügyesség és intelligencia közös munkájának eredményét. Itt láthatja összehalmozva mindazokat az eszközöket, melyek az iparnak időről-időre történt fejlődésében közreműködtek. Ezekkel összehasonlítva csaknám észre fogja venni saját fogyatkozásait és annak pótlását is még ideje korán megtanulja.

Azért tehát igen helyesen cselekednének iparosaink, ha csoportonként összeállva tömegesen látogatnák meg a kiállítást, hogy tapasztalatot szerezzenek maguknak s azt idehaza jól felhasználhassák. És ez ma annál is könnyebb, mert annyi kedvezmény van biztosítva az iparosok számára, hogy alig számba vehető azon összeg, melybe egy ilyen ut kerül. De annak a gazdag tanulmány-nak értéke, melyet itt szerezhetnek, szinte megfizethetetlen.

Adóreformok.

Alig képes az ember megérteni annak okát, hogy a termény olesósága, az állattenyésztésre nehezülő viszonyok mellett is folyton drágul a föld. Sok ember van olyan, aki azt képzei, hogy a föld drágulása, a gazdálkodók kedvező anyagi viszonyaiból származik. Nagy tévedés ez. A pénz olesó. A pénzintézetek alig fizetnek öt százaléknál valamivel nagyobb kamatot. A személyi hitelről alig lehet szó. Innen van, hogy akinek nélkülözhető pénze akad, földet vesz. A földvétel iránti kedvet növeli azon körülmény is, hogy a magyarországi emberek idegenkednek minden más foglalkozástól. Földmivelő nép vagyunk. A föld terméséből akarunk megélni.

A föld drágulásából kiindulva, szinte hihetetlennek látszik, hogy a gazdálkodó nép maholnap nem bírja a terhet. A föld, az adó, cselédtartás, napszámások alkalmazása és a jó ég tudja, hányféle terhekkal van megrakva. A gazda földet vesz vagy bérel, azt azon jó reményben munkálja, hogy a munkáltatással járó tömördek kiadás, a sok adó a termésből ki fog telni s ime évről évre azon keserű csalódás éri, hogy a termés olyan olesó, hogy a kiadást, esetleg a föld vételárának fedezésére kölcsönvett összeget fedezni nem képes.

Aki helyesen gondolkodik, beismeri, hogy a gazdálkodónság alapja nemzeti társadalmi fenállásunknak. Egy földmivelő ország földmivelő népe ha elpusztul, bukik vele a nemzet háztartása is. Kiteszik ebből,

TÁRCZA.

Az író.

Jelenet.

Margit. A jövő héten befejezed az új vigjátékokat, ugy-e?

Sándor. Nem hiszem, édesem.

Margit (csodálkozva). Igazán? Hiszen már egy fél éve, hogy belekezdted?

Sándor. Fél évvel ezelőtt kezdett homályosan derengeni a fejemben a tárgy. Akkor még csak főbb vonásokban képzeltem el néhány alakot, egy pár derűs szituációt.

Margit (keserűen). Azóta jársz csak vendégképpen haza. Azóta lakol a kaszinóban, a honnan a késő este látogatsz el nagy kegyesen a feleségedhez.

Sándor. Értsd meg a dolgot, kedvesem. Gondolhatod, hogy a legszivesebben veled, a te oldalad mellett tölténém el az időt. De tanulmányoznom kell az embereket: el kell lesnem a szavukat, megfigyelnem a tetteiket, bele akarok látni a lelkükbe, a legtöbbször nagyzó, hiu és végtelenül kicsinyes lelkükbe. Sok kitünő, vidám szituáció kínálkozik minden nap a kávéházakban és kaszinóban, ezeket kár volna pontosan meg nem figyelnem.

Margit. És ebből a sok felhasználható szituációból fél év alatt sem tudtál egy vigjátékot összegyűrti?

Sándor. Nem kevés időbe kerül, míg az ember a nyers anyagot művésziessé szeppe csiszolja, idomítja és faragja. (Nevetve). Bocssás meg édesem, de a vigjáték nem készül el olyan könnyen, mint a kappanpecsenye. . . . Valamivel több fáradság és ihlet kell hozzá.

Margit (éles gunnyal). Az ön emlékei között nem kísért egy elrontott és kifütyült kappanpecsenye sem, ellenben — ha jól emlékszem — a te valamelyik ihlettel teljes vigjátékokod . . .

Sándor (zavartan). Ejh, hagyd ezt, kérlek . . .

Margit. Igaz, nem erről van szó, hanem arról, hogy nem törődöl feleségeddel, elhanyagolod a vigjátékok miatt . . .

Sándor. Hidd el, Margit, nekem fáj legjobban, hogy ennek most így kell lenni. De nem lehet másképp. Folyton dolgoznom kell, szünet és pihenés nélkül, hogy megélhessünk . . . Ha látnál a kaszinóban, a mint az impressziók falása után félrevonulok és verejtékes fáradsággal, néha órákon át jögyezgetek, míg a többiek gondtalanul kártyáznak, — ha ilyenkor látnál, nem vetnél semmit a szememre . . .

Margit. És a fáradság néha ólomsúlyal nehezedik a lábaidra, mert arra is van eset, hogy ingadozó léptekkel jössz haza . . .

Sándor. Nem érdemlem meg a gunyos évődésedet Margitom . . . Ha a felhasználható szituációk mellett virrasztok és rád gondok, szegény asszony, a ki unalmas magányban vagy kénytelen tölteni az estéket: vad, dühös keserűség fog el s ilyenkor borba fojtom a bánatomat. Iszom, hogy elűzzem valamiképpen a sötét gondolataimat, nem mintha az az átkozott ital jól esnék . . . És ha a dolgozó szobám falai beszélni tudnának, szomorúan mondhatnák csak el, hogy éjjelenként — a mult éjjel is — az íróasztalom fölé görnyedve szakadatlanul írok, a

míg elnyom az álm . . . De én hallgatok minderről.

Margit (meglepetve figyel; — csendes, reszkető hangon). Ezt nem is tudtam édes Sándorom . . .

Sándor. Dolgozom, hogy bírhasalak és még sem lehetsz igazán az enyém . . . (Reznációval). Ez az én tragikumom . . . És vigjátékokat írok, mikor szívem összeszorul a fájdalomtól. De vigjátékokat kell írnom — és nem tragédiát — mert úgy érzem, tragédiát nem tudnék írni . . .

Margit. Bérczy Géza mondta egyszer egy kritikájában, hogy predesztinálva vagy a vigjátékirásra. — Csak dolgozzál, édes jó Sándorom és minél előbb fejezd be a darabot . . .

Sándor. Sietek, a mennyire csak lehet. (Az óráját nézi.)

Margit. A kaszinóba akarsz menni?

Sándor. Igen édesem. A harmadik fölvonásba még néhány jelenetet szeretnék illeszteni, mert így most nagyon rövid. Egy pár jó szituációt még kell keresnem . . .

Margit. Ne menj el, kérlek! Azt hiszem az invenciód kiségit így is, a nélkül, hogy mintákra volna szükséged . . .

Sándor. Nem nagyon bizom benne.

Margit. Jó, egy feltétel alatt elmehetsz.

Sándor. Ah, feltételhez kötőd az engedelmet?

Margit. Igen, hogy teljesít-e a kívánságomat? Csekélység az egész . . .

Sándor. Nos, mit parancsolsz?

Margit. Tudtam, hogy nem szereted a kíváncsi faggatózást és eddig nem is kér-

dezősködtem a készülő darabod felől. De tovább így nem állhatom ki: urrá lett fölöttem a kíváncsiság és nem hagy nyugton. Kérlek, mondj el egyet-mást a darabról.

Sándor (nyugtalanul az óráját nézi). Csakugyan érdekelne? Mit mondjak el róla, hisz még nem is kész . . .

Margit. Miféle alak a hőse? A sujett is szeretném ismerni. Beszélj Sándor, az istenért!

Sándor. Ha mindezt elmondom, a premiéren aludni fogsz, — unalmas lesz előtted a darab.

Margit. A világot sem!

Sándor. Az igazat megvallva: a kritikától félek. Attól tartok, hogy nagyon rossznak találod a vigjátékokat és akkor nem marad más hátra, mint az, hogy a darabot tűzbe dobjam vagy félre hajtsam. Természetesen: hiszen jól tudod, hogy a te véleményed milyen fontos előttem, a dicséretet boldogsággal tölt el, a gáncsod lesujt!

Margit (nevetve). Ugyan ne gunyolódjál! Sándor. Ha kész lesz a vigjáték és már be is nyújtottam a színház igazgatójához, akkor átadom a kéziratot . . .

Margit. Ha nagyon sietsz most a színházba, nem tartóztatlak, de legalább add ide a készülő szindarabot. Légy nyugodt, nem fogom kritikálni, habár megérdemelné: annyi keserűséget okozt már nekem . . . Félig-meddig gyűlölöm, mintha vetélytársam volna.

Sándor (az óráját nézi). Ha gyűlölöd, nem szolgáltatathatom ki a szegényt védtelenül. (Nevetve) Ellenséges indulatod, — a mely rokon a féltékenységgel, — arra is vihet, hogy könyörtelenül elpusztítod. — De me-

hogy a földmivelő osztály elviselhetlenül mostoha sorsán segíteni kell, ha az egész nemzet, annak különböző osztályait végromlásba nem akarjuk dönteni.

A földmivelők helyzetének javítása, az adóteher könnyítésén minden olyan ország fáradozik, mely belátja azt, hogy a gazdálkodó közönséget elpusztulni engedni annyit jelent, mint magát a nemzetet pusztulásba, anyagi romlásba dönteni.

Európaszerte mozgalom és pedig közgazdasági tekintetben kiváló fontosságú mozgalom indult meg, melynek célja az, hogy a gazdálkodó, földmivelésből élő közönség mostoha elviselhetlenül neléz sorsán könnyítessék. Tudjuk azt, hogy minden országnak meg van a maga baja. A katonatartás ropant költségéből származó óriási terhek ónsúlylyal nehezülnek az egyes országokra. Vannak azonban országok, melyek könnyebben elbírnák a közterheket, mint mi, akik majdnem egészen a föld jövedelméből élünk és fizetjük tartozásainkat. Mindenütt kell a gazdálkodó nép helyzetén könnyíteni, különösen kell pedig nálunk, ahol olyanok a viszonyok, hogy a nép biztos pusztulásnak van kitéve.

Ugyan kérdelem, lehet-e ott boldogulni ahol a természet olyan ocsó, mint nálunk? Lehet-e ott boldogulni, a hol a folyton tartó állati ragályok, zár alá helyezések miatt vásári, kereskedelmi forgalomról alig lehet szó? Lehet-e ott boldogulni, a hol a gazdáknak nincs módjukban, hogy pénzt kölcsönözzenek, mert a pénzintézetek a gazdától megtagadják a hitelt, legföllebb első helyeni betétlázás mellett, nagyobb birtokra adnak kölcsönt.

Hogy nem üres beszéd az, miszerint a földmivelő osztály nyomásztó sorsán hathatósan kívánnak segíteni, jelzem itt, hogy Berlinben felállítják a mezőgazdasági kamarákat, 30 millióra emelik a szövetségi pénztár szubvenzióját, Ausztriában az adóvéghajítás módosítatai akképen módosítottak, hogy az a gazdálkodó közönség érdekének a legjobban megfeleljen. A föld adóját leszállítják s mindent elkövetnek, arra nézve, hogy ez az osztály a súlyos terhektől szabaduljon. Oroszországban például 10 évre engedte el a földmivelők adójának felerészét a császár. Anglia a földmivelők sorsának javításán fáradozik, ugyszinté Franciaország és más nemzetek is. Ha mindenütt eme kiváló fontosságú adóreform keresztülvitelével foglalkoznak, akkor bizonyára a magyar kormány is megteszi mindazt, amit a földnek a közteher alól való feloldására tehet.

Midőn soraimat olvassa az agyonterhelt gazdálkodó közönség, elképzelem, hogy üres biztatásnak veszi az egész dolgot, pedig közel az idő, amikor a föld nemcsak más

rendezettebb viszonyok között élő országokban, hanem nálunk is megkönnyítetik a reá súlyosbuló közterhektől.

Ezt annál inkább hihetjük, mert a gazdáikodók mostoha helyzete, azon körülmény, hogy a gazdálkodás számtalan esélynek van kitéve, az adóreform, a közteher megkönnyítésének mielőbbi behozatalát sürgeti. Erre ismét azt mondhatjuk, hogy az államnak sok, nagyon sok pénz kell, miként lehetne tehát a földnek, a gazdálkodásnak kisebb teherrel való megrovás?

Ez üdvös, közgazdaságilag fontos ügy megvalósításánál, nem fogják személni téveszteni az állam pénztárának érdekeit. Franciaországban például adót vetnek a jelzálogos hitelezőkre, az értékpapírok adóját emelik, megadóztatják a fogatokat, a luxus lovakat stb. Kitétszik mindebből, hogy könnyitene a gazdálkodó osztály terhén, de emelik a készpénzzel foglalkozók, szóval a pénzes, a vagyonosabb osztálynak adóját. Mindez méltányos és a gazdaközönségre áldásos intézkedés lesz. Ki lesz ezután zárva, hogy az igazi pénzes emberek, akik vagyonukat a zaebben hordják, kamatoztatják, a közteher alól kibujjanak, vagy csekély adót fizessenek.

Ha megvagyunk terhelve, a teher legyen közös és méltányos, mert tagadni nem lehet, hogy a pénzből élő, pénzforgató emberek egynemelyike hasonlíthatatlanul kevesebb adót fizet, mint azon földmivelő, akinek évi fáradsága után alig jut annyi, hogy belőle szükkölvőde megélhessen.

Ha az adóreformot életbe léptetik, ha a gazdálkodó osztály mostani, nehéz helyzetén ez által segítenek, felszabadul a közteher nyűgétől a földmivelő osztály. Ez ismét azt fogja eredményezni, hogy az erőhöz jutott földmivelő közönség nélkülözhető keresménye megoszlik a kereskedelem és ipar terén. A földnek megadóztatásán való könnyítés, szüklője lesz az általános jólét fellendülésének.

Ugyan kérdelem, lehet-e ezután ember szerte e hazában, az egész Európában, aki szívesen ne óhajtana, hogy a munkába vett adóreformot lehető mielőbb léptessék életbe.

Ha a közteher viselésének, megkönnyítésének mindnyájunk által nagyon óhajtott ideje elérkezik, akkor első kötelesség leendő a gazdálkodó nép számára jövedelmi forrásokról gondoskodni, a népet az ujkori gazdálkodás előnyeivel megismertetni, kézi ügyességre, házi iparra, takarékoságra, munkaszeretetre és mértékletességre megtanítani. Így csak így lehet a mostani közterhektől lenyűgözött, elkedvetlenedett népből egy meglegedett, boldog magyar nemzetet teremteni, mely áldva fogja emlegetni, hogy a második ezredév egyik legáldásosabb eredménye az adóreform!

Rusticus.

gyek már édesem. Isten veled! (Közeledik Margit, hogy megcsókolja.)

Margit (néhány pillanatig hallgat; — elgondolkozva). Hol szoktad a szindarabot tartani?

Sándor (meglepetve). Miért akarsz ezt tudni? (Nevetve.) Talán valami betöréssel akarsz hozzájutni! — Az iróasztalom felső fiókjában hever a szegény . . .

Margit. Biztos vagy benne?

Sándor. Igen, igen, — de hát hogy érdekelhet ez téged?

Margit (tágra nyitott szemmel; — erős nyomatékkal hangsúlyozva). Mindig oda teszed vissza a kéziratot?

Sándor. Mindig, hacsak kinn nem felejttem az asztalon.

Margit (elgondolkozva). Kezdem nem érteni a dolgot. A napokban Irma teán volt nálam, — te persze nem voltál itthon. Szóba kerültél valahogy és Irma erősen állította, hogy mint nőlen ember sokkal csinosabb voltál a kis kecskeszakálladdal. Én meg határozottan elrekesztettem, hogy sohasem hordtál kecskeszakállat. A legénykori arcképedet kezdtük hát keresni; az albumban nem volt, a mire azután megengedtem magamnak, hogy az iróasztalom legfelső fiókjában kutassak az arckép után, mert úgy emlékszem, ott láttam egyszer. Szerencsés véletlen volt, hogy a kulcsot a fiókban felejtetted; — az arcképet ugyan nem találtam meg, de olyan jól esett az a sajtóságos, izgatott öröm, a mely az indiskrét kutatgatás közben elfogott . . . Ugy éreztem magam, mint egy kis gyerek, mikor az éléskamrában torkoskodik . . . De légy nyugodt: a leveleidet — saját érdekedben is — nem olvastam el . . . A vigjátékot is kerestem, de nem találtam sehol, pedig felkutattam az egész fiókot . . .

Sándor (zavarral). Pedig ott kellett lennie.

Margit. Az iróasztalom nem volt más kézirat, mint néhány megkezdett tárca.

Sándor (növekvő zavarral). Igazán nem értem.

Margit (erősen Sándor szemé közé nézve). A megkezdett vigjáték most is a fiókban van? Kérlek mutasd meg!

Sándor. Kezdem különösnek találni a faggatózásodat . . .

Margit. Az előbb azt mondtad, hogy az éjjel is dolgoztál a darabon, tehát . . .

Sándor (az óráját nézi; — ideges nyugtalansággal). Holnap reggel, ha ráérek, majd beszélék erről . . . Bocssás meg, mennem kell . . .

Margit. Jó; most már tudom, hogy a vigjáték nincs ott . . . Attól tartok, ez a te szindarabod csak olyan szeretetre méltó kis mesebeli fogalom, mint a lepényházikó vagy a királyfiból lett ezüst hattyu . . .

Sándor (pátoszszerűen). Azt hiszed, képes vagyok arra, hogy téged, a világ legszeretreméltóbb asszonyát hónapokon át álltassalak?

Margit. Mondd becsületszavadra, hogy bekezdted a vigjátékba!

Sándor. Isten veled, Margit! A rettenetes gyanu szívetem marcangolja és kiüldöz ebből a házból . . . Megyek . . .

Bérczy Géza (belép). Kezeit csókolom! —

Szervusz, Sándor! — Képzeld, nagyasszonyom, a férjét köröztetik. Elég vakmerő volt ma meg nem jelenni a kaszinóban, nélküle pedig nem teljes a tarok kompanyia . . . A partnerek fel vannak háborodva. Ők kezdték talán fél évvel ezelőtt tanítani a tarok nemes tudományára és most, hogy valamennyit ért hozzá és hasznavehető partner, ilyen pontatlanságra vetemedik.

Budapest, 1896. évi július hó 31.

— Kánikula. — Képviselői beszámoló. — Hureczkodó Justitia. — A kiállítás. —

„Ég a nap melegtől . . . a fekete aszfalt. Nyomot hagy az ember maga után benne, feltéve, hogy nem afféle könnyű asszony portéka, a ki szívesebben megy a jégre. Valóságos afrikai hőség uralkodik a fővárosban. A fényes ablaktáblákról visszarázó nap sugarak majd ki süti az ember szemét. A fővárosi ember a vidékre menekül. Tele van most velük Visegrád és Nagymaros környéke. A jó vidékiek pedig napról-napra csapatosan jönnek a fővárosba, hogy megtekintésük a kiállítást. S mekkora türelmetlenség járják végig a főváros utcáit. Csak úgy csurog róluk a veríték. A legmagasabb pontig szökött a hőmérő valóságos pokolbéli forrásokról tanuskodik. S némely fővárosi lazaroni Affendákisz fajtájából erősen csodálkozik, hogy nem főtt halak uszkálnak a vízben. Hanem a fák és bokrok alaposan le vannak sültve. Vége lesz lassan az aratásnak. És ez a kánikulai forrás bizony csak utolsó erőlködése a nyárnak.

A képviselők is rossz időt választottak beszámolóik megtartására. A kánikulai hőség tönkreteszi a legfényesebb beszéd hatását is. Pedig hát ugyancsak sietnek a beszámolókkal, mert különben nem sokára a választó polgárok veszik át a beszámolókat, a mikor a szavazó urnához lépnek. Hogy az öszre meg lesznek a választások, az bizonyos. És nem csak a vidéken, de a fővárosban is mozognak a pártok. A fővárosnak mind a tiz kerülete erősen szervezkedik. Azt hiszik, hogy kevés képviselő tartja meg mandátumát a fővárosban. Különösen a belvárosi ellenzék mozog erősen, hogy Podmaniczky Frigyes bárót kibuktassa. Minthogy már több ízben sikerült diadalmaskodni, ezuttal is erősen reménykedik, kivált mikor oly nepszerű ember nevével indul a küzdelemben, mint Kammermayer Károly polgármester, a ki most az ellenzék jelöltje. De a többi kerületek is tanácskoznak, gyűléseznek s főleg a Józsefvárosi függetlenségi párt remél győzelmet.

Változás állott be a belvárosban is. Iustitia elköltözött ősi házából a barátok térére. Az eskütéri hid a Kossuth Lajos utcának a Dunáig leendő kinyitását igényli. A lebontandó házak sorába esett a kir. Kuria épülete is. A poros aktákat, mely évtizedek pereit és büntényeit foglalja magában, már átszállították az új igazságügyi palotába, melyet a Lipótvárosban építettek, mely a magyar főváros egyik legszebb épülete. Már ott tartja ülését a szünnidei tanács. Szeptemberben pedig, ha az egész bírói kar együttl lesz, ünnepélyesen fogják átadni hivatásának.

Mind a mellett, hogy elég szenzációs eseményekről ad hírt a krónika, mint Affendákisz szökése és elfogatása, a kispestiek viczinális vasutja, mégis minden figyelmét a kiállítás felé irányul, mely a nagy hőség daczára is elég népes. Pedig hát a látogatók majd mindnyájan vidékiek, mert a fővárosi ember nem igen hajlandó ábrázatját a kánikulai napsugaraknak kitenni. A múlt héten nyitották meg az iparosok kiállítását, mely alkalommal a vidékről is nagyszámú iparos volt jelen. A kiállítási ünnepségek

Sándor (kétségteljesen intogva Bérczynek, hogy hallgasson.) Eddig nem mehettem el hazulról . . .

Margit (gunyosan). Az új vigjátékról olvastott fel részleteket . . .

Géza (nevetve). Igen? Azt hiszem, a nagyságos asszony meglegelte a mulatságot, — szívesen elenged. De most siess ám, Sándor, mert ha miattad elmarad a tarokzás, rettenetes bosszút állok: a legközelebbi vigjátékok kritikájában ünnepélyesen visszavonom a multkori kijelentésem, hogy predestinálva vagy a vigjátékirásra. A nagyságos asszony talán tudja, hogy miért irtam ezt róla?

Margit. Sándor nem szólt erről nekem. Géza. Hálás voltam nánta és örömet akartam neki szerezni, mert az egyik ellenfél huszonegyesét gyönyörű taktikával csipte el.

Sándor (boszusan). Ugyan kérlek! . . .

Margit. Ha van kedve, Bérczy ur, vacsoráljon ma veünk. Sándor a teánál olvas majd föl egy pár jelenetet új vigjátékából. A hőse — mondhatom — igen érdekes alak: a léha svihákság klasszikus mintaképe, — egy író, a ki hónapokon keresztül elhanyagolja feleségét, hogy a kedvtelésének élhessen és a közben tragikus képeket vágya beszél az ő véghetetlen szorgalmáról és önfelelő munkásságáról . . . Azért elég naiv, hogy azt képzele: a feleségét bolondját tarthatja. Csupa pöz, hazugság és tettetés az egész ember . . . Mondhatom, igen mulatságos figura . . .

Decsy József.

Első szerelmem.

. . . Miként ha tavasz nyit s bimbó fakad a fán,
A mezőn virág kél s dal madár ajakán,
A tél fugga után újra csörg a patak,

most szünetelnek, de hát az ilyen ünnepségek amugy sem nagyon érdeklik a vidéki embert, mert azokból egyéb emléke sem marad, mint a lökdősékek, lábtipások érzékeny nyomai.

Hanem a kiállítás, az aztán megéri a fáradságot. Etlélik a magyar ember büszkeségével, mikor azt a sok szép szöveg látja. S valamennyi nem csak érdekes, de tanulságos is. Mind csak azt bizonyítja, hogy mire képes a gyöngye emberi erő szorgalom is kitartással. A kiállítás megnyitása óta naponként látta a kiállítást, még az is talál mindig valami újat, a mi figyelmét lekötö. Külföldiek is egyre jönnek. A héten itt volt több nevezetes bolgár államférfi, jött azonkívül egy sereg diák Boszniaiból.

Es mindenki, ki végig ment a kiállítás területén, elragadtatva szól annak nagyszerűségéről. A jövő hónapban kezdődik a második idénye a kiállításnak. Akkorra valószínűleg este is nyitva lesznek a pavillonok melyeket a már teljesen készen levő vilamos ivlámpák fognak megvilágítani. A vilamos fényárban uszó kiállítás leendő pompás látvány, mely bizonyára megfogja kétszerezni a látogatók számát.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Lévaiak a kiállításon. A lévai kereskedő és iparostanoncizskolák bizottsága szép és nemes eszmét valóított meg a múlt napokban. Adakozások — s a legközelebbi lefolyt műkedvelői színelőadások jövedelméből közel 500 frtot gyűjtött, a mely összegből részben a helybeli iparossegédeknek és tanoncoknak a kiállításra készített munkákhoz szükséges anyagnak beszerzését segített elő; a fenmaradt összegben pedig a kiállítókat és az ipar-kereskedőtanoncizskolák jöviselőit és szorgalmas tanulóit — Rich ter Ferencz és Kriek Jenő igazgatók vezetésével — a kiállítás megtekintésére küldötte. E csoporthoz csatlakoztak a tanítói karból: Farkas Ákos, Jaross Ferencz, Kiss Gyula, Sárhgyi János, Steiner Ignác és Svarba Endre, továbbá Borecsányi Győző, Kittenberger Imre iparosok, az iskolai bizottság tagjai. — A csoport mult hó 23-án reggel indult le Budapestre; a hol a kiállítás tartamára készített barakokban kapott szállást és ellátást. A lerándulók három napot töltöttek Budapestben s a melléjük rendelt kalauz kísérete mellett minden idejüket tervszerűleg használták fel arra, hogy egy kiállítás egyes pavillonjait, mint a főváros nevezetességeit megtekintésük. Ezen érdekes tanulmány-ut leírását lapunk jövő számában adjuk.

— A királyi trón a kiállításon. A történelmi kiállítás egy gyönyörű látványossággal gazdagodott. Hatalmas üvegszekerényben kiállították ott a király trónját. Magas aranyhímzésű mennyezete tetején ellátott színes tolcsokrok libegnek, míg a hátsó falon a magyar szent korona országainak sok színben pompázó hatalmas cimere van művésziesen kihimezve. Az oldalfüggönyök, valamint az egész trónus szövete sötétvörös nehéz bársonyból van és belső oldala hermelinprémes. Nehéz aranybojtos zsinór csatolja

S titkos kék lakik az erdők hűse alatt;
Szivemben is aként fakad a szerelem,
Bimbó volt először, virág lett hirtelen;
Majd a nap hevétől gyenge kis szirmai
Elkezdtek fonyadni, le kezdtek hullani,
S mikor mind lehullott, csak a szára maradt,
Egy káros emlékek lett szivem gazdagabb.

T. I.

A megevett polgármester.

A XVI. század elején nagy volt a polgárok elkeseredése Erfurt városában, melyet nagyban növelt a pártoskodás és ama gyanu, miszerint az előjáróság a város vagyonát helytelenül kezelte. A zavargások csak akkor szüntek meg, midőn polgármestertük akasztófára ítéltetett.

Csodálatosképen senki sem akadt, aki az ítéletet a szegény polgármesteren végrehajtotta volna. Azonban ez mit sem változtatott szándékukon, sőt a mainzi polgárok beavatkozása sem, a mitől pedig tarthatnak volna, mert azoknak arra joguk volt. Találtak eszközt mindkét eshetőséggel szemben. A vesztőhelyet szekérsánczokkal vették körül, jól felfegyverkezett zsoldosok és polgárok védték, míg a hóhér szerepre egy naplopot nyertek meg, kiről azt mondja a krónika, hogy a polgármesternek keresztia volt, ki őt röviddel azelőtt mentette meg az akasztófától.

Különben az ítélet végrehajtása nem kis zavarba hozta a hálátlan fickót; mert se a kelő hurkot nem tudta elkészíteni, se pedig a lovat, melynek a hóhér legény helyett a kötelet kellett volna meghuzni, nem bírta megindítani. Így történt, hogy a szerencsétlen elítelt, ki az előző kínzásoktól kimerült, nem bírta magát a létrán fenntartani s többször lebukott, mielőtt szenvedéseinek végét vethették volna.

Léva — Csata — Párkány-Nána.				Párkány-Nána — Csata — Léva.				Balassa-Gyarmat — Párkány-Nána és vissza.				Nagy-Surány — Kis-Tapolcsány és vissza.			
Léváról . . . ind.	5.05	9.45	4.40	Bécsből . . . ind.	11.00 sz.	9.35 sz.		Balassa-Gyarmat ind.	3.50	8.15	3.25	Nagy-Surány . . . ind.	5.50	12.35	6.20
Alsó-Várad . .	5.23	10.03	5.00	Párkány-Nána érk.	5.22 sz.	3.39 sz.		Dejtár . . .	4.17	8.39	3.50	Zsitva-Födemes . .	6.09	12.52	6.36
Nagy-Salló . . .	5.46	10.26	5.25	Budapestről . . ind.	9.35 sz.	7.30 gy.	2.20 gy.	Ipoly-Veeze . .	4.33	8.55	4.06	Mánya . . .	6.37	1.13	6.59
Zeliz . . .	6.08	10.49	5.51	Párkány-Nána érk.	11.49 sz.	8.52	3.41 gy.	Drégely-Palánk	4.46	9.10	4.13	Szt.-Mihályur (4 öh.)	6.49	1.24	7.10
Garam-Damásd	6.20	11.01	6.04	Párkány-Nána érk.	11.49 sz.			Visk . . .	5.12	9.36	4.43	Vajk . . .	7.03	1.36	7.22
Oroszka . . .	6.30	11.11	6.18	Párkány-Nána ind.	5.35	9.05	4.05	Ipolyság . . .	5.33	9.57	5.04	Verebély . . .	7.36	2.00	7.47
Csata . . . érk.	6.37	11.18	6.27	Köhid-Gyarmath	5.52	9.22	4.23	Bel . . .	5.52	10.27	5.36	Zsitva-Ujfalú . . .	7.53	2.16	8.02
" . . . ind.	6.56	11.23	6.37	Kéménd . . .	6.07	9.37	4.39	Ipoly-Pászto . .	6.02	10.43	5.52	Taszár . . .	8.22	2.40	8.25
Bény . . .	7.09	11.36	6.52	Bény . . .	6.19	9.49	4.52	Zalaba . . .	6.14	11.00	6.08	Ar.-Maróth . . .	8.54	3.07	8.50
Kéménd . . .	7.20	11.47	7.05	Csata . . . érk.	6.31	10.01	5.03	Csata . . . ind.	6.30	11.00	6.22	Kis-Tapolcsány . .	9.10	3.20	9.03
Köhid-Gyarmath	7.33	12.00	7.20	Oroszka . . .	6.48	10.19	5.20	Párkány-Nána érk.	6.42	11.13	6.37				
Párkány-Nána érk.	7.49	12.17	7.38	Garam-Damásd	6.56	10.27	5.29	Vissza.	6.42	11.13	6.37				
Budapest felé . ind.	8.16 sz.	12.37 gy.	7.55 gy.	Zeliz . . .	7.06	10.37	5.39	Párkány-Nána ind.	5.35	9.05	4.05	Kis-Tapolcsány . .	6.22	2.30	5.50
" . . . érk.	10.55	1.50	8.45 sz.	Nagy-Salló . . .	7.18	10.50	5.52	Csata . . . érk.	6.31	10.01	5.03	Aranyos-Maróth . .	6.43	2.56	6.19
Bécs felé . . ind.	8.19 sz.	3.16 gy.	9.15 gy.	Alsó-Várad . . .	7.46	1.18	6.20	Zalaba . . . ind.	6.43	10.14	5.15	Taszár . . .	7.02	3.12	6.38
" . . . érk.	9.12 gy.		11.20 sz.	Léva . . . érk.	8.03	11.35	6.37	Ipoly-Pászto . .	6.57	10.27	5.29	Zsitva-Ujfalú . . .	7.22	3.33	7.01
" . . . érk.	11.35 sz.	6.45	11.57 sz.		8.20	11.52	6.54	Bel . . .	7.18	10.47	5.47	Verebély . . .	7.45	3.56	7.36
" . . . érk.	12.45 gy.		6.35 sz.					Szakállos . . .	7.38	10.57	5.56	Vajk . . .	7.58	4.09	7.53

A feketébb betűk az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
Gy = gyorsvonat; sz = személyvonat

HIRDETÉSEK. 1896. augusztus 2.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden évi egyszeri beiktatás 3 kr-á kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadócéggel ad, ki levélelbeli tudakozásra postabélyeg beküldés mellett azonnal válaszol.

Két iskolás fiu, vagy leányka részére izraelita családnál teljes ellátás nyerhető, külön szoba, csinosan butorozva. — Czim a kiadóhivatalba.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó, lemondás folytán megüresedett és 600 frt készpénzzel, szabad lakással javadalmazott gr. szent benedeki körjegyzői állomás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek, felhívom pályázni ohajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **1896. augusztus hó 15-ig** beadják, mert a tűzött határidőn túl beérkezett pályázatokat figyelembe venni nem fogom.

Kelt Ar.-Maróth, 1896. július 29. én.

Dr. Rudnyánszky,
járásai főszolgabíró.

1315. 1896. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Tóth Józsefné n.-kálnai lakos végrehajtónak **Tóth Dániel Simon Zsuzsanna gr.-löki lakos végrehajtást** szenvedő elleni 26 frt 28 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbírósa területén lévő Gr.-Lök községben fekvő a végrehajtást szenvedett **Tóth Dániel Jónásné Simon Zsuzsánának és a társulajdonos kk. Tóth Dániel Istvánnak a gr.-löki 330. sz. tjkvben A I. 1. sorsz. alatt foglalt egész ingatlanára 102 frtban, továbbá a végrehajtást szenvedett Tóth Dániel Jónásné Simon Zsuzsánának a gr.-löki 333. sz. tjkvben A I. 1. 2. 4. sorsz. alatt foglalt ingatlan és tartozékában való 1/2 rész illetményére 388 frtban megállapított kikiáltási áron a ő is eladatik azzal, hogy ezen árverés által a gr.-löki 333. sz. tjkvben Cja 1 tétel alatt Tóth László javára feljegyzett holtiglani lakási szolgálmi jog nem érintetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi augusztus hó 25 ik napján d. e. 9 órakor Gr. Lök község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron a ő is eladatik fognak.**

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kelt Léván, 1896. évi május hó 3. n.

A lévai kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Dr. Tejfalusy,
kir. albiró.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszertben hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszere.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájsánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortürelhetésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni! Csak oly cseppeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valóságát bizonyítom".

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Léván: Boleman Ede örökösei, Medveczky Sándor urak gyógyszerésztáiraiban. Le kér: Bolyos Gyula, Nagy-Salló: Zsuzsanna László urak gyógyszerésztáiraiban. Ujbányán: Cservinka Mór ur gyógyszerésztáiraiban.

Olcsó és hamisítatlan szeszes italok.

Bérmentes szállítással:

Borovicska 1 liter ára . . . . . 80 krajczár.

Nyolez éves szilvórium 1 liter ára . . . . . 1 — "

Uj szilvórium 1 liter árba . . . . . 80 "

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Kapható Bakabányán: **Szlúka A.**
pálinkafőzőnél.

261. 1896. szám.

Vadászati haszonbér hirdetmény!

A besztercebányai püspökséghez tartozó s alább megnevezett területek vadászatának haszonélvezete, **f. évi szeptember hó 1-vel** hat egymásutáni évre haszonbérbe adatik, miről **augusztus hó 25-ig** alólírott erdőhivatal bővebb tájékoztatást nyújt.

A) Felső uradalom:

Barsvármegye garam szent kereszt járás Majláth, Nagy Lócsa, Garam-Kürtös, Kis-Lócsa, János-Gyarmat és Uj-Gyarmat községek határában fekvő egy összefüggő terület képező 5927.4 k. h. erdőterületnek vadászata, melyen császármadár, nyul, öz, sörtevad, ritkábban, medve és szarvas is található. — Vasuti állomása **szeptember hó 15-től** a 3/4 órányira fekvő Garam-Szent Kereszt.

B) Alsó uradalom:

Bars megye, lévai járás Csejki, Garam-Szöllös, nemkülönben az ar. maróthi járás Bars-Berzence község határában fekvő összefüggő 6619.8 k. holdat tevő erdőterület, melyen császármadár, nyul, sörtevad, nemkülönben gondozott öz és szarvasállomány van. Vasuti állomásai szeptember 15-től Nagy-Köszmály, Szent Benedek és Ujbánya, melyek közvetlen a terület aljában fekszenek.

Ezen A) és B) területek amennyiben összefüggőleg bérbe nem adhatók, megegyező szerint kisebb darabokban is bérbe fognak adni.

Lutilla, u. p. Garam Szt. Kereszt, 1896. július hó 29.

Székel György,
püsp. erdőmester.

MINEK PESTRE!? MINEK BÉCSBE!?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ADRIA, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi célokra 5 évi jótállás mellett **Singer gépeket** ajánlok

30 forintért

Használt gépek becsértetnek, vagy igazítottak jutányos áron **Géptük.** részek és csónak raktáromon mindig található.

FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszere ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölőként alkalmaztatik készvény-nél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzölősekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gorkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszere, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.

40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti áron majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utántzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).